

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/74/2019
Identifikačné číslo spisu:	5116011337
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5116011337.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Bc. S. J. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Bc. S. J. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 9. októbra 2018, sp. zn. 1To/63/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Bc. S. J. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) z 27. marca 2018, sp. zn. 1T/116/2016 bol obvinený Bc. S. J., nar. XX. O. XXXX v U., naposledy trvale bytom v D., K. XXX (ďalej aj len „obvinený“) uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

- dňa 15. augusta 2015 v čase asi o 00:30 hod. v D., časť K., fyzicky napadol W. D. tým spôsobom, že keď W. D. vychádzal z priestorov miestneho pohostinstva, tak ho S. J. vo dverách chytil za krk a hodil ho na zárubňu vchodových dverí tak, že sa W. D. záhlavím udel o zárubňu dverí a tiež ho rukou udel do tváre a po tom, ako ho pustil, tak ho ml. Q. R., pre tento skutok právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Žilina z 31. januára 2017, sp. zn. 1T/116/2016, chytil za tričko pod krkom a udel s ním do steny budovy pohostinstva, po čom si W. D. išiel sadnúť ku stolu pred pohostinstvo, kde za ním ml. Q. R. prišiel a vulgárne mu nadával a vyzýval ho do bitky a keď na toto W. D. nereagoval, tak ho ml. Q. R. trikrát silno sotil a keď sa W. D. postavil, tak ho ml. Q. R. chytil za palec ľavej ruky a tento mu vykrútil, následne po tom, ako si W. D. sadol opäť ku stolu, tak ho S. J. kopol do ľavého boku, následkom čoho W. D. spadol na zem, po čom sa po chvíli postavil a šiel smerom na toaletu a ako prechádzal okolo Q. R., tak sa ho spýtal, prečo ho vlastne napadli, na čo ho ml. Q. R. znovu napadol tak, že ho podkopol, následkom čoho spadol W. D. na zem, kde si ml. Q. R. na neho obkročmo sadol s päťami ho udieral viackrát do oblasti hlavy, čím svojím konaním S. J. spôsobil W. D. zranenia - podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie hlavy s krvným výronom v oblasti záhlavia a temena, ktoré si

vyžiadali práceneschopnosť v trvaní 4 (štyri) týždne a v kombinácii so zraneniami - zlomeninou 6. rebra vľavo, pomliaždením a krvným výronom v oblasti pri ľavom oku, pomliaždením hrudníka vľavo, distorziou palca ľavej ruky, odreninou kolena obojstranne a odreninou pravého predkolenia a pomliaždením palca pravej nohy, ktoré mu spôsobil ml. Q. R., si tieto vyžiadali práceneschopnosť v trvaní 5 (päť) týždňov.

Za to súd prvého stupňa obvinenému podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), § 37 písm. h) Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný peňažný trest vo výmere 300,00,- (tristo) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona súd prvého stupňa obvinenému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, stanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) dní. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému W. D., nar. XX. S. XXXX, škodu vo výške 429,- (štyristodvadsaťdeväť) Eur. Napokon podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd prvého stupňa poškodeného W. D., nar. XX. S. XXXX, so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Žiline (ďalej aj len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozhodujúci na podklade odvolania podaného obvineným uznesením z 9. októbra 2018, sp. zn. 1To/63/2018 postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

Proti vyššie označenému uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V úvode odôvodnenia podaného dovolania obvinený konštatoval, že súd prvého stupňa vo veci síce vykonal rozsiahle dokazovanie, avšak na jeho podklade dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom. V nadväznosti na uvedené obvinený pomerne rozsiahlym spôsobom najmä polemizoval s hodnotením dôkazov tak súdom prvého stupňa, ako aj odvolacím súdom, pričom napádal najmä ustálený skutkový stav uvedený v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Zvýraznil, že v predmetnej trestnej veci zostalo naďalej sporné, akým spôsobom došlo k vzniku poranenia poškodeného, čo bolo potrebné objasniť pribratím znaleckého ústavu do trestného konania. Obvinený z toho dôvodu žiadal odvolací súd o poskytnutie tomu zodpovedajúcej procesnej lehoty na podanie znaleckého posudku znaleckým ústavom, a to za účelom preskúmania doposiaľ vo veci vypracovaných znaleckých posudkov MUDr. J. a MUDr. K.. Zároveň požiadal odvolací súd o zrušenie termínu verejného zasadnutia určeného na 9. októbra 2018 z dôvodu, že deň pred konaním verejného zasadnutia nebolo známe zloženie senátu odvolacieho súdu a ako zákonná sudkyňa v ňom bola uvedená aj JUDr. Monika Liptáková, ktorá však už skôr rozhodovala ako zákonná sudkyňa v trestnej veci obžalovaného v rámci konania na súde prvého stupňa. Takejto žiadosti obvineného nebolo vyhovené a odvolací súd na predmetnom verejnom zasadnutí rozhodol uznesením podľa § 319 Trestného poriadku tak, že odvolanie obvineného zamietol. Obvinený k tomu dodáva, že pôvodný termín verejného zasadnutia síce bol určený na 18. septembra 2018, pričom neskôr došlo k jeho zrušeniu za účelom nariadenia nového termínu verejného zasadnutia, avšak je nesporné, že príprava na verejné zasadnutie nariadeného za účelom rozhodnutia o odvolaní obvineného bola vykonávaná aj za prítomnosti

JUDr. Liptákovvej ako členky senátu 1To odvolacieho súdu. Odvolací súd takisto porušil zásadným spôsobom právo obvineného na obhajobu, keď napriek návrhu obvineného na vykonanie dotknutého znaleckého posudku znaleckým ústavom rozhodol o odvolaní obvineného tak, že toto postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Z obsahu znaleckého posudku znaleckého ústavu forensic.sk priloženého k podanému dovolaniu je pritom možné vyvodiť jednoznačnú nesprávnosť záverov obsiahnutých v skôr označených znaleckých posudkov vyhotovených MUDr. J., resp. MUDr. K.. Toto nesprávne vyhodnotenie naposledy označených znaleckých posudkov zároveň predstavuje skutkovú podstatu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Takéto neúplné a nekomplexné vyhodnotenie dôkazov, naviac v neprospech obvineného, potom opodstatňuje aj existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že v dôsledku

vyššie označených pochybení pri ustálení skutku došlo aj k jeho nesprávnemu právnemu posúdeniu, prípadne nesprávnemu použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia, v súhrne majúcich za následok nezákonný stav.

Na základe uvedeného obvinený v petite dovolania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade dovolania podaného obvineným rozhodol tak, že:

- rozsudkom podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší uznesenie Krajského súdu v Žiline z 9. októbra 2018, sp. zn. 1To/63/2018, prípadne aj rozsudok Okresného súdu Žilina z 27. marca 2018, sp. zn. 1T/116/2016 a zároveň

- prikáže súdu, o ktorého rozhodnutie ide (konkrétne rozhodnutie pritom bližšie nešpecifikoval), aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „prokurátor“).

Vo všeobecnosti prokurátor úvodom v podanom vyjadrení skonštatoval, že obvineným uplatňované dovolacie dôvody nie sú naplnené. Čo sa jednotlivých dovolacích dôvodov uvádzaných obvineným potom týka, vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom prokurátor uviedol, že pre vykonanie tzv. kontrolného znaleckého dokazovania neexistoval žiaden zákonný dôvod, nakoľko vo veci neboli vykonané viaceré a vzájomne rozporné znalecké posudky. Zároveň vôbec nedošlo k spochybneniu obsahu znaleckých posudkov vyhotovených v priebehu trestného konania predchádzajúcim podaniu dovolania. Tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd mali k dispozícii odborné vyjadrenie a znalecký posudok týkajúce sa zranení, ktoré boli spôsobené poškodenému obvineným. Prokurátor pritom zdôraznil tú skutočnosť, že znalecký posudok bol vyhotovený práve na návrh obvineného, pričom odborné vyjadrenie podané MUDr. K. viedlo k záverom premietnutým v rozsudku súdu prvého stupňa. Znalec MUDr. J. svoj záver obsiahnutý v ním podanom znaleckom posudku pozmenil na výsluchu na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa a záver uvádzaný MUDr. K. uviedol ako možný. Najmä s poukazom na uvedené, ako aj v spojení s ostatnými vykonanými dôkazmi (výsluch poškodeného a svedkov D., H. a N.) neexistoval dôvod nariadiť ďalšie znalecké dokazovanie, nakoľko na podklade takto vykonaného dokazovania mohol súd prvého stupňa, v spojení s uznesením odvolacieho súdu, dospieť k jednoznačnému záveru o vine obvineného. Prokurátor sa rovnako nestotožnil ani so zvyšnými dôvodmi dovolania, ktorých existencie sa domáhal obvinený v podanom dovolaní, k čomu skonštatoval, že obvineným označované dôkazy boli zo strany skôr konajúcich a rozhodujúcich súdov vykonané a následne vyhodnotené zákonným spôsobom. Na základe vykonaného dokazovania v potrebnom rozsahu následne súd prvého stupňa konanie obvineného správne a zákonne právne kvalifikoval tak, že ním vykonaná právna kvalifikácia plne zodpovedá vykonanému dokazovaniu. Keďže vo veci nedošlo ani k nesprávnemu použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia, nie je tak naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poškodený svoje právo vyjadriť sa k podanému dovolaniu nevyužil napriek tomu, že mu dovolanie obvineného bolo doručené, čo potvrdil vlastným podpisom na doručke (č. l. 619 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu podaného dovolania však najvyšší súd následne

dospel k záveru, že dovolacie dôvody uplatňované obvineným zjavne nie sú splnené, a to s poukazom na nasledovné:

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorého existenciu podaným dovolaním uplatňuje obvinený, musí najvyšší súd úplným úvodom uviesť, že s poukazom na samotný obsah dovolacích námietok obsiahnutých v podanom dovolaní je zrejmé, že obvinený tieto subsumoval pod im formálne nezodpovedajúci dovolací dôvod.

Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku uvedené, sa však týka výsostne len vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo v zmysle obsahu § 374 ods. 1 Trestného poriadku a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Ak chybám vytýkaným v podanom dovolaní nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označeného dovolateľom podľa § 374 ods. 2 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom v dovolacích námietkach a nie ich podradenie pod konkrétne alternatívy v § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení; naproti tomu podľa písm. e) dotknutého ustanovenia dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z úkonov trestného konania.

Pod nezákonné zloženie súdneho orgánu tak, ako predpokladá písm. b) naposledy uvedeného ustanovenia Trestného poriadku možno zaradiť napríklad také procesné situácie, ak by namiesto senátu rozhodol samosudca, resp. ak senát rozhodne v neúplnom zložení, alebo ak prísediacemu uplynulo funkčné obdobie. Nezákonne zloženým súdom sa teda v nadväznosti na vyššie uvedené rozumie súd, ktorý je obsadený v rozpore s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

Najvyšší súd po oboznámení sa s relevantnou argumentáciou obvineného obsiahnutou v podanom dovolaní dospel k záveru, že obvinený sa z materiálneho hľadiska domáha, so zreteľom na význam uplatnených dovolacích námietok, práve existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a to riadiac sa nasledovným:

Podľa § 31 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku, z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa ods. 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa a naopak.

Podľa § 32 ods. 1 veta tretia Trestného poriadku, ak sudca alebo prísediaci je vylúčený z dôvodov uvedených v 31 ods. 2 alebo ods. 4, nahradí ho iný sudca určený na zastupovanie rozvrhom práce; prísediaceho nahradí iný prísediaci podľa pokynu predsedu senátu.

Najvyšší súd zistil, že zákonnou sudkyňou v trestnej veci obvineného vedenej v rámci trestného konania pred súdom prvého stupňa bola JUDr. Monika Liptáková - samosudkyňa Okresného súdu Žilina. Zbežným prezretím zápisnice o verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom najvyšší súd ďalej zistil, že na podklade odvolania podaného obvineným v odvolacom konaní rozhodoval senát 1T Krajského súdu v Žiline, ktorého zloženie bolo v zmysle Rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline pre rok 2018 v znení účinnom v čase konania verejného zasadnutia nasledovné:

JUDr. Vladimír Kurák (predseda senátu),

JUDr. Pavol Polka a
JUDr. Monika Liptáková ako členovia senátu.

Následne však priamo odvolací súd konštatoval zákonné dôvody vylúčenia sudkyne JUDr. Moniky Liptákovovej práve z dôvodov predpokladaných v § 31 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku (viď. dotknutá zápisnica o verejnom zasadnutí č. 1. 493 a nasl. spisu) a skonštatoval, že s poukazom na zákonné vylúčenie pôvodne zákonnej členky senátu sa verejného zasadnutia ako člen senátu zúčastní JUDr. Vladimír Sučík v súlade s Rozvrhom práce Krajského súdu v Žiline pre rok 2018. Z takto formulovaného konštatovania je možné bez relevantných pochybností rozumne ustáliť, že zákonnému vylúčeniu pôvodnej členky senátu predpokladaného v § 31 ods. 4 a nasl. Trestného poriadku predchádzal riadny procesný postup spočívajúci v podstate automatickom a skôr výlučne technickom zabezpečení náhradného člena senátu predsedom senátu, a to z dôvodu uvedeného v naposledy označenom ustanovení Trestného poriadku.

Ak teda obvinený poukazoval na naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku v tom smere, že vo veci konal a rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, s odkazom na vyššie uvedené ju najvyšší súd ako spoľahlivo vyvrátenú neakceptoval. Vyššie uvedený procesný postup v žiadnom prípade nepredstavuje porušenie práva obvineného na nezávislý a nestranný súd tak, ako je toto všeobecne garantované prostredníctvom čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Neobstoí pritom ani námietka obvineného ohľadom možného založenia zaujatosti odvolacieho súdu v dôsledku údajnej účasti JUDr. Moniky Liptákovovej na príprave na verejné zasadnutie. Možno síce prisvedčiť tvrdeniu obvineného o možnosti JUDr. Moniky Liptákovovej oboznámiť sa so spisovým materiálom, resp. s odvolaním obvineného, avšak táto skutočnosť takisto v žiadnom prípade nepredstavuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. K vytvoreniu právneho názoru (hoci aj len predbežného) dochádza napríklad aj pri preskúmaní uznesenia vydaného v konaní a rozhodovaní o väzbe obvinenej osoby. Napriek tomu sudcovia prejednávajúci riadny opravný prostriedok (sťažnosť) proti takémuto rozhodnutiu nie sú vylúčení ani napríklad z odvolacieho konania. Rovnako nemožno hovoriť o možnej zaujatosti sudcov v prípade, že konali o sťažnosti proti uzneseniu o povolení obnovy konania, keďže sa nezúčastnili rozhodovania o vine a treste (II. ÚS 473/2014). Aj v takýchto intenzitou nepochybne porovnateľných, ak nie rovno silnejších procesných situáciách, nemožno automaticky konštatovať vznik objektívnej zaujatosti celého senátu krajského súdu tak, ako to v podstate uvádza obvinený.

O to viac, ak samotný odvolací súd pred vydaním uznesenia napadnutého dovolaním riadne postupoval v rámci prípravy konania verejného zasadnutia nariadenom na podklade odvolania podaného obvineným, ako aj skúmaní podmienok pre jeho konanie tak, ako je podrobne opísané vyššie. Možno uzavrieť, že v súhrne teda odvolací súd procesne postupoval v úplnom súlade s § 32 ods. 1 veta tretia v spojení s § 31 ods. 4 a nasl. Trestného poriadku a dovolaním napadnuté rozhodnutie nezaťažil žiadnou vadou tak, ako uvádza obvinený. V konečnom dôsledku paradoxne nemožno s odkazom na skôr uvádzané skutočnosti dospieť ani k záveru, že by takýto postup odôvodňoval záver o existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ako v podanom dovolaní (z formálneho hľadiska) pôvodne nesprávne uviedol obvinený.

S poukazom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že obvineným uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku naplnený nebol.

K dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku:

Najvyšší súd úvodom konštatuje, že z argumentov obvineného obsiahnutých v podanom dovolaní v súvislosti s vyššie označenými dôvodmi dovolania vyplýva, že ich existenciu v podstate odvodzuje od jednej a tej istej skutočnosti, a síce odmietnutia návrhu na doplnenie dokazovania, resp. neposkytnutia dostatočnej lehoty obvinenému na predloženie znaleckého posudku spoločnosti forensic.sk za účelom

jednoznačného ustálenia skutkových okolností svedčiacich v prospech obvineného. Od takto obvineným opisovaného procesného postupu vo veci skôr konajúcich a rozhodujúcich súdov následne obvinený odvíja aj existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Naostatok najvyšší súd bezprostredne s poukazom na opísané námietky obvineného dodáva, že v nadväznosti na ich takto formulovaný obsah obvinený odvíja dokonca aj nesprávnosť skutkových a právnych záverov, čo podľa obsahu podaného dovolania odôvodňuje podľa názoru obvineného zároveň aj prípustnosť podania dovolania s poukazom na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dotknuté vady obvinený odvodzuje práve od nedostatočne zisteného, resp. nesprávne vyhodnoteného skutkového stavu, pričom pôvod takýchto pochybení opäť podľa argumentácie obvineného tkvie v totožnom nesprávnom procesnom postupe súdov.

Pre prehľadnosť sa však najvyšší súd v tejto časti uznesenia bude zaoberať opodstatnenosťou podaného dovolania so zreteľom na argumentáciu obvineného zameranú na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku.

V nadväznosti na uvedené musí najvyšší súd obvineného v tejto súvislosti upozorniť na tú skutočnosť, že kumuláciu jednej a tej istej skutočnosti na odôvodnenie dvoch, resp. viacerých dovolacích dôvodov nemožno akceptovať. Inak povedané, ak obvinený z hľadiska právnej kvalifikácie označí určitý procesný postup OČTK alebo súdu ako chybný a podradí ho pod určitý dovolací dôvod nie je z právneho hľadiska ďalej možné, aby sa s odkazom na predchádzajúci už skôr namietaný procesný postup automaticky domáhal zároveň aj existencie iného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Tento princíp špeciality, teda prednosti konkrétneho zákonného ustanovenia platí aj v dovolacom konaní. Ak by totiž dovolací súd takto formulovanú argumentáciu obvineného prijal, nastal by tak právne neudržateľný a účel dovolacieho konania popierajúci právny stav, ktorý by bol v jednoznačnom rozpore aj s procesnými oprávneniami toho - ktorého dovolateľa tak, ako sú tieto koncipované v § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Na ilustráciu možno uviesť hypotetický príklad, keď by potom rozhodnutie súdu v nezákonnom zložení (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku) zároveň odôvodňovalo i dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) a jeho zrkadlové znenie „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom („je založené na dôkazoch“) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal.

Uvedené je okrem iného odrazom toho, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku). Navyše súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale v dôsledku zákonnej koncentrácie ich navrhli po lehote uvedenej v § 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku, alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, teda že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom, nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Nevykonanie (svojvoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Do práva na spravodlivý proces totiž v žiadnom prípade nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý

proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04). Súd rovnako nie je povinný vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Najvyšší súd môže síce obvinenému prisvedčiť v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak však napríklad vtedy, ak súd nevysvetlí, resp. vôbec neodôvodní v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré sa spravidla vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje) zrozumiteľným, úplným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného tzv. arbitrárnym rozhodnutím súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku.

Pre záver o tom, či sa odvolací súd v kontexte trestnej veci obvineného dostatočne vysporiadal s jeho návrhom na doplnenie dokazovania, je v tejto súvislosti relevantný obsah odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu. Z uznesenia vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s tam obsiahnutými právnymi úvahami, pričom samotné znenie výroku uznesenia odvolacieho súdu, ako aj jeho odôvodnenie v podstate zodpovedalo návrhom obvineného na doplnenie dokazovania. O tom svedčí aj skutočnosť, že odvolací súd odkázal na skutkový stav zistený pred súdom prvého stupňa, pričom osobitne zvýraznil správnosť, podrobnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu, na podklade ktorého dospel následne aj odvolací súd k identickým záverom, ako súd prvého stupňa. Z obsahu uznesenia odvolacieho súdu je teda zrejmé, prečo nevyhovел návrhu obvineného na doplnenie dokazovania v ním označenom rozsahu.

Napriek uvedenému musí najvyšší súd k postupu odvolacieho súdu pri odmietnutí návrhu na doplnenie dokazovania poznamenať, že pre budúcnosť sa ako vhodnejší a procesný úplne bezchybný bude javiť taký postup, keď odvolací súd formou uznesenia vyhláseného a tomu zodpovedajúcim spôsobom písomne zaprotokolovaného priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí vysloví, že dôkazný návrh strany trestného konania odmieta.

Vo vzťahu k právu obvineného na obhajobu tak, ako je zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v článku 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v článku 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru, a v neposlednom rade v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku možno vo všeobecnosti uviesť, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu, je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

V nadväznosti na už skôr uvedené najvyšší súd aj vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatuje, že nevyhovenie požiadavke obvineného na ďalší postup súdu pri dokazovaní podľa jeho predstáv nepredstavuje negatívne ovplyvnenie práva obvineného na spravodlivý

proces (vo všeobecnosti) a práva na obhajobu (osobitne) tak, aby najvyšší súd mohol vysloviť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a s ohľadom na vyššie uvedené ani podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Napokon naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nebolo v dovolaní ani vôbec vecne podložené; zamietnutie (arbitrárne) návrhov na doplnenie dokazovania totiž môže predstavovať len dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd uzatvára, že z postupu orgánov činných v trestnom konaní, ale i súdov nižších stupňov počas celého doterajšieho trestného konania navyše žiadnym spôsobom nevyplyva, že by tieto neprejavili rešpekt k právam obvineného, najmä v súhrne k právu na spravodlivý proces a konanie uskutočňovali účelovo v jeho neprospech. Nakoľko najvyšší súd nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru, v tejto súvislosti konštatuje že v trestnom konaní (postupom orgánov činných v trestnom konaní či súdov) nedošlo k porušeniu procesných pravidiel dokazovania, resp. práva obvineného na obhajobu (napriek vyššie uvedenej vade skôr kozmetického charakteru). S poukazom na uvedené, súvisiacu argumentáciu obvineného obsiahnutú v podanom dovolaní aj v tejto časti ako nedôvodnú odmietol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Úvodom najvyšší súd vo vzťahu ku skutkovej podstate dovolacieho dôvodu označeného obvineným pripomína, že v dovolacom konaní nie je dovolací súd oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku) - samozrejme výmú takú procesnú situáciu, ak je osobou podávajúcou dovolanie minister spravodlivosti v rámci jeho dispozičnej právomoci zverenej § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Skutkový stav môže najvyšší súd zo skutkového hľadiska hodnotiť skutočne len pomerne izolovaným prístupom a to síce, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené; teda či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Preto v dovolacom konaní na podklade mimoriadneho opravného prostriedku v zásade nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov - výnimkou je len už naposledy označené ustanovenie Trestného poriadku - nakoľko tieto predstavujú otázky upravené normami procesného práva, ktoré nie sú hmotnoprávnej povahy. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na citované, nemôže najvyšší súd teda ani ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie, nakoľko uvedená činnosť je zákonom zverenou doménou, ba priam privilegiom v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Čo sa potom samotného obsahu dovolania podaného obvineným týka, nedá najvyššiemu súdu nepoznamenať (aj keď uvedené je napriek ustálenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu žiaľ neustále pomerne procesne frekventovanou situáciou), že nosným motívom podaného dovolania je pokračovanie obvineného vo svojej obhajobnej argumentácii prezentovanej už v konaní tak pred súdom prvého stupňa, ako aj v podanom odvolaní. V tejto súvislosti obvinený spravidla opakuje (až na malé výnimky) námietky predložené v predchádzajúcom konaní a vôbec nereflektuje právnu konštrukciu ním uplatňovaného dôvodu dovolania.

Inak povedané, z obsahu podaného dovolania je zjavné, že obvinený v ním podanom dovolaní prostredníctvom obhajcu evidentne nerozlišuje skutkové námietky od námietok právnych. Ako však už najvyšší súd zdôraznil vyššie, dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení, a v zásade vôbec neslúži k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili súdy nižších stupňov, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania (výnimkou je len už zmieňovaný dôvod dovolania dostupný iba pre ministra spravodlivosti). Pre materiálny obsah podaného dovolania je pritom

bez významu použitie pojmu „právny záver“, ak z materiálneho hľadiska obvinený napáda zjavne záver skutkový.

Inak povedané, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je obvineným síce správne uplatňovaný z formálneho hľadiska, no s poukazom na vecný obsah argumentácie obvineného obsiahnutej v podanom dovolaní ide celkom zjavne výlučne o námietky skutkového charakteru, ktoré predstavujú z pohľadu daného dovolacieho konania neprípustné námietky. Najvyšší súd sumarizujúco konštatuje, že pokiaľ obvinený v podanom dovolaní neuvedie námietku právneho charakteru, nie je pri viazanosti uplatnenými vecnými námietkami (a nie dôvodmi dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) nielen povinnosťou, ale ani možnosťou dovolacieho súdu sa následne akokoľvek vyjadrovať k otázke samotnej správnosti právnej kvalifikácie ustáleného konania. Ako už totiž bolo podrobne zdôraznené vyššie, skutková veta tak, ako bola ustálená zo strany súdov nižšieho stupňa, je pre dovolací súd (konajúci iba na podklade dovolaní obvinených) záväzná - v predmetnom mimoriadnom opravnom konaní už nemožno prehodnocovať ustálené skutkové závery, skúmať ich úplnosť, či správnosť.

Na ústavne konformné vysporiadanie sa s námietkami obvineného takejto povahy potom plne postačuje strohé konštatovanie, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými (ale tiež právnymi) závermi súdu prvého stupňa, a tieto považoval za dostatočne preukázané vykonanými dôkazmi. Akákoľvek ďalšia argumentácia dovolacieho súdu je v konečnom dôsledku s poukazom na už doposiaľ uvedené zbytočná, keďže by išlo len o opätovné opakovanie už vyššie podrobne precizovaných právnych úvah.

Pokiaľ teda obvinený opakovane poukazuje (tak ako už aj pred odvolacím súdom) na to, že existujú dôvodné pochybnosti o tom, že skutok vôbec spáchal, resp. zistený skutkový stav hodnotí inak, ako skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy, takýto argument nezodpovedá označenému dovolaciemu dôvodu). Ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými (ale tiež právnymi) závermi súdu prvého stupňa, a tieto považoval za dostatočne preukázané vykonanými dôkazmi, nie je najvyšší súd oprávnený na ďalšie prehodnocovanie materiálnych dôvodov ustálených súdmi nižšieho stupňa a teda skúmať, či tieto „správne“ vykonali, prípadne vyhodnotili určité dôkazné prostriedky a z nich získané poznatky slúžiace na ustálenie skutkového stavu v miere spoľahlivo postačujúcej pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. Dovolaciemu súdu neprislúcha už v tretej inštancii preskúmať správnosť skutkových zistení a hodnotenie dôkazov súdmi nižšieho stupňa na podklade dovolania podaného obvineným. Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený Bc. S. J. spáchal skutok tak, ako je podrobne opísané v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd.

Povedané inými slovami, pre dovolací súd je podstatnou výlučne tá skutočnosť, že vo veci tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu použitú právnú kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkových podstat označených trestných činov, a ktoré majú zároveň tomu zodpovedajúci odraz v právnej vete, čomu zodpovedá právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Z uvedeného vyplýva, že ani skutková podstata dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uplatňovaného obvineným v trestnej veci tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu takisto nebola naplnená.

Nakoľko teda najvyšší súd nezistil naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov uplatňovaných obvineným v podanom dovolaní rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.